Kun-Szent-Márton, 1888. aprilis 15. 16. szám. Második évi folyam.

KUNSZENTMÁRTON és VIDÉKE

HELYI ÉS A TISZAZUG ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETIKÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre . . . . . 4 forint.
Félévre. . . . . 2 forint.
Negyed évre . . . . 1 forint.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: főtér, Némedy-testvérek házában.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE: a lap egy oldala 18 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. — Bélyegdíj külön 30 kr.

NYILTTÉRBEN minden egyes sor közlése 30 kr. Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: BALGA LAJOS.

Egyes szám ára 8 krajczár

Kun-Szt.-Márton, 1888. april. 14.

Az idei árvíz oly területeket öntött el, melyek az ősi árvizek alkalmával hirét sem ismerték az árvizeknek. Hova vezet ez? ma még belathatalan, annyit azonban ma is ki lehet mondani, hogy a vízszabályozás amai rendszerében végromlása a vízhez közel eső vidékeknek.

Ez a szomoru eset a vízszabályozás történetében korszakot alkotó és egyszersmind kell, hogy rendszerváltoztató is legyen.

Sok dolgot ujra kell kezdeni és sok dolgot másképen kell jövőre csinálni; mert a mai rendszer mellett, ha még egy nagyobb áradás lesz, az a föld elpusztul.

Nem, ezen rendszert továbbra is fentartani vétek, valóságos istenkisértés volna!

Távol legyen tőlünk, hogy kétségbe vonjuk azok teljes jóhiszeműségét, kik a mai vízszabályozási rendszert inaugurálták; — azok szakértelmét sem akarjuk gyanusitani, kik a már megállapitott rendszert fejlesztették és fentartása mellett állást foglaltak: azonban tévedni emberi dolog, tévedhet a szakértelem is, és hogy vízszabályozásunknál tévedett, az oly eltagadhatatlan tény, melyet megcáfolni nem lehetséges.

A legerősebb gátak elszakadtak, vizet soha sem látott vidékek felett hömpölygnek tova a fékevesztett Körös és Tisza árjai! Ha a szakértelem még ezeknél is nagyobb bizonyitékokat kiván arra, hogy belássa tévedését, ugy az nem szakértelem többé, hanem rosz akarat.

Ez a mi véleményünk. Es ezen véleményünket nem habozunk nyiltan hirdetni még a szakértelemmel szemben is, mert a szakértők véleménye mellett csak theoretikus számitások, a mienk mellett a kiáradt Körös és Tisza hullámai bizonyitanak.

I'y szellemben nyilatkozik Szentes város országos képviselője: T ö r s Kálmán is, kinek „V i s m a j o r" cim alatt a „Pesti Hirlap" mult szombati számában megjelent, kiválóan érdekes vezércikkét az alábbiakban teljes terjedelmében közöljük.

* * *

»Kétségbeejtő a helyzet, melybe Magyarországnak legáldottabb vidéke jutott. A magyar alföld buzatermő földéből hatvan négyszögmértföldnél több áll a viz alatt.

Es az ár nem apad, nem állapodik meg, hanem folyton dagad. Az a Tisza, mely nyár közepén olyan kicsiny, olyan igénytelen, hogy átlábalásához még bátorság se kell: ma tengerré növekedett s elnyelvén földuzzadt mellékfolyóinak vizét, gátakat szakit s a termő földeket bevévén, népes községeket, városokat ostromol, elnyaldosván a mélyebben fekvő emberi lakokat, elnyelvén a tanyai házakat.

A magyar alföldnek nincs köve, a melyből a lakosság szilárd hajlékot építhetne. Azt a luxust csak nagy urak engedhetik meg maguknak, a szegényebb nép sárból épit. Azzal pedig gyerekjáték elbánni a viznek, ha egyszer közelébe ferkőzhetett.

Azután az alföldi legtöbb falvakkal és valamennyi tanyákkal nincsen sem távirati, sem egyéb összeköttetés, hogy a viz által okozott pusztitásokról részleteket is közölhetnénk a lapok. Akiket a viz ily helyeken meglepett, ki mondja meg, hogy azokból mi lett? Elnek-e, halnak-e, — ki tudja azt?

Ma még csak az emberi vagyonban tett rettenetes károkat vesszük számba, azt is csak hiányosan.

Felszámithatjuk a viz elleni biztonság céljából tett költekezéseket, a gátak épitésére és fentartására forditott összegeket, a védekezési költségeket, a kész kiadásokat ugy, mint a ráforditott munka értékét, mely igy tavaszi munkák idején más felé forditva tizszeres becsüvé lehetett volna; számba vehetjük az ártérfejlesztési kiadásokat, melyek helyenként az állami adót is meghaladják, a védekezéshez elhasznált anyagok árát, a mentésnél alkalmazottak fizetését, a társulatok és az állam kiadásait; hozzá vehetjük a mind e kiadások dacára bekövetkezett árviz által okozott egyenes kártételeket, az egy, talán több évi termés elmaradásából származó veszteség értékét, a megrongált gátak helyreállitására okvetlenül szükségessé válandó kiadásokat, a vasuti töltések elszakadásából s a közlekedés fenakadásából eredő károkat, a be nem hajtható adók összegét; fölszámithatjuk mindezeket és még sokkal többet: s habár igy is tömérdek millióra menő összeg fogna mutatkozni; azért még mindig nincs teljesen felbecsülve a kár, melyet az idei árviz az államnak és lakosainak közvetlenül és következményeiben okozott.

Mezőgazdaság, kereskedés, ipar s a nemzeti életmüködésnek minden ágazata sulyosan fogja érezni e csapás hatását. — Meg fogja érezni a bekövetkezendő inség és az áradás elvonulta után visszamaradó miazmák, járványok folytán maga a népesség propagációja is, mely a tiszta magyar lakosság által lakott területeken okvetlenül megapad s beáll a különben is ijjesztőleg lassu szaporodásu magyar fajnál a legislegérzékenyebb veszteség, — az emberi életben mutatkozó deficit.

Es ez mind az idei árviz rovására esik, mely hazánkat még soha nem puszitá oly megdöbbentő arányokban, a mióta az árvizek pusztitásairól krónikát vezetünk. A Tisza vize már elérte, talán meghaladta azt a magasságot, melyen 1881-ben, tehát akkor állott, a mikor elérte ez eddig legmagasabb fokot.

Vis major! Isten sujtoló balkeze! Mit tehet ez ellen a gyönge emberi erő? Halljuk hangoztatni mindunatalan.

Hát az az árviz nagy csapás hazánkon. Bizonyos időközökben való szabályszerü megmegujulása még rettentőbbé teszi. Fölér egy egy hadjárattal, pusztitó ellenségnek koronkint határainkba beütéseivel, melyek nem engedik, hogy a békés fejlődhetésre oly szükséges nyugalomhoz jussunk.

De még ez az árviz sincsen akkora csapás, mint az a nyomoruságos gondolkozás, mely bele nyugszik abba a gondolatba, hogy ez az emberét tulhaladó ellenséges erőnek a következése, a melybe keresztényi türelemmel bele kell nyugodnunk, mert nem tehetünk ellene.

Gyáva és nyomorult egy gondolkozás ez s csak egy veszni induló nemzethez való. — Annak az emberi elmének, mely „eripuit fulmen coelo," annak, mely vissza tudta szoritani a tengereket, mig másokat együvé kötött; annak, mely keresztül furta az Alpeseket és naponként csodákkal lepi meg a világot a müszaki vivmányok terén: ilyen gondolkozásba sülyedni nem szabad.

Nem szabad különösen az árvizekkel szemben, melyek nem valami, századok alatt egyszer-egyszer előforduló elemi csapások, hanem rendszeresen, előreláthatólag, szabályszerüen bekövetkező tünemények, s nem is olyan természetüek, mint pl. a földrengés, melynek tényezői részint ismeretlenek, részint hozzáférhetetlenek, hanem oly természeti jelenségek, a melyeket faktoraikban is, egészükben is — fájdalom, — nagyon jól ismerünk. Ezekkel szemben az ily gondolkozás nem jogosult, hanem kislelküség, egyszerüen gyáva önmegadás.

Tenni k e l l valamit, okvetlenül kell, e nemzet-pusztító állandó csapás ellen.

Revizió alá kell venni az eddig követett védekezési rendszereket. Ki kell kutatni, alapjukban van-e a hiba, vagy végrehajtásuk részleteiben. Meg kell vizsgálni más rendszereket is s kombinációba hozni a fönnállóval. Meg kell tudni, melyikből mi a helyes és nálunk is alkalmazhatónak mutatkozó. Technikusoknak, gazdáknaknak, jogászoknak, pénzembereknek kell összeállni a sokoldalu problema megoldására. Egy nemzet megmaradásának kérdése ez, megérdemli tehát, hogy a kellő feleletet megadni rá minden gondolkozó elme megfeszüljön. Elszigetelten tárgyalni nem szabad, hanem összeköttetésbe kell hozni mindama kérdésekkel, melyek vele természetszerüleg kapcsolatosak.

Hiszen annyi itt a tapasztalat által összehordott anyag, mely gondolkozásra serkent! Kérdés alá kell venni, ha vajjon a védmunkálatok körül történt hibákat — mert történtek hibák — helyre lehet-e hozni. Paleocapa, a vizszabályozások körül e század legnagyobb tekintélye, csak 21 átvágást javasolt a Tiszán. Csináltak pedig 113-at, megtakaritván vele vagy 600 kilométer kanyarulatot s megröviditvén a Tisza folyását közel 500 kilométerrel. Helyes volt-e ez? S nem lassitható-e meg a viz hirtelen lefolyása, ha a Tisza felső részeiben az átvágások száma csökkentetik?

Paleocapa azt is meghatározta, hogy a Tisza árterét, a hol egyenes folyása van, 760 méternél szükebbre szoritani nem szabad; a

hol pedig kanyarodik: oly távolra legyenek a védtöltések egymástól, hogy közéjök férjen az egész kanyarodás. Abból a helyes gondolatból indult ki, hogy a töltések nem arra valók, hogy a Tisza folyását szabályozzák, a medrét mintegy megszabják; nem is az, a mit most tölök várunk, hogy bármi magas viz nyomásának ellentálljanak: hanem az, hogy a kiöntött viznek véghetetlen területekre széjjel folyását megakadályozzák.

Meg kell szoritani, nem a folyókat, hanem a földnyerési törekvések mértéktelenségeit. Föl kell áldozni a már mentett területekből sokat, először, mert tényleg azok sem „mentett“ területek, másodszor mert az által a többi, valóban mentett területté válhatik. Hátrább kell tolni a védtöltéseket, hogy a kiöntött viznek elég játékhelye legyen s az ártérben oly gazdaságot folytatni, mely a kiöntések mellett is jutalmazó. Az nem járja, hogy 8—9 kilométer szélességü öblözetek tenger vize, minő az épen most emlegetett bökényi és csanyi öblözeteké, 100—120 méter szélességü folyam. nyakba szorittassék, csupán azért, mivel otvalami nagy uraságnak vannak mentesitett földei.

Az is meggondolandó, hogy vajjon a védtöltések ne hozzassanak-e olyan kombinációba egymással, hogy mind a közlekedés, mind a viz elleni védekezés céljainak megfeleljenek? Belgiumban ez már kipróbált dolog: sok védtöltésen vasut jár, sok vasuti töltés árviz ellen is gát. A költség több valamivel, mint akár a védgátaké, akár a vasuti töltések-é külön; de tetemesen kevesebb, mint a kettőé együtt véve s mind a két cél el van érve általa, mig mi nálunk, ui figura docet, se az egyik se a másik nem éri el célját.

A Tiszának, a mint a sikra ér, 1 illométerenkint csak nehány centiméternyi esése van s torkolata felé még ez is csökken. Nem volna-e érdemes meggondolni, hogy az igy összegyülő rengeteg viz lefolyásában megosztassék, akár egy Debrecennek irányuló s az alsó Dunába torkolló levezető csatornával, akár a Tiszát a Dunával összekötő zsilipes kanálissal s azonfelül öntözésre, s talán hajózásra is használható csatornahálózattal, esetleg medencékkel, melyek sokféle célra lennének használhatók. Hollandiában sokszor látni egy-egy duzzadó fehér vitorlát, a mint a — réten uszik.

Egy keskeny mederben, melybe csak kisebb hajó járhat, s mely helyenkint kitérőkkel van el látva, történik a vizi közlekedés a művelés alá vett földeken keresztül-kasul. Áldássá tehetnők a vizet, melynek csak pusztitásait ismerjük ez idő szerint. Követ is szállithatnának k minden felé olcsón s egységes és szilárd épitő anyaggal láthatnónk el az alföld népét, a viznek ellentálni nem tudó sárházak helyett.

Hogy a gátrendszerrel addig, mig jobbat helyökbe nem tudunk, fölhagyni nem szabad, azt már kijelentettük e helyen. Nem szabad elfelednünk, hogy a társulatoknak e gátakban több mint ötven millió frtnyi tőkéje hever s hogy azok közel háromszáz négyszegmérföldnyi területet védenek, ha abszolut biztosságot nem nyujtanak is. De a hibákat mindenesetre ki kell igazitani s rajta lenni, hogy a magyar alföldnek az árvizek által annyit zaklatott s a védő munkálatok terhe és költségei által annyira nyomott népe megnyerhesse legalább az emberi erő által elérhető legnagyobb nyugalmat s békén élhessen annak a hivatásnak, mely az ország magyar jellegének fönntartásában áll.

Ezért semmiféle áldozatot tulságosnak nem tarthatunk s ezt meghoznunk olyan létérdekünk által parancsolt kötelesség, melynél nagyobbat nem ismerhetünk, akár mily következetességgel tesz is elébe egyéb érdekeket az orránál tovább látni nem akaró napi politika.

Törs Kálmán.

Az árviz és az országgyülés.

A képviselőház a husvéti szünet után szombaton tartotta első ülését, melyen Irányi Dániel, Békés város képviselője, a napirend előtt szót kért s az árvizkárosultakkal érző kebel hangján emlékezett meg az ország nagy részét ért árviz szerencsétlenségről.

Irányi Dániel inditványára a ház részvétének jegyzőkönyvileg adott kifejezést azon rendkivüli csapás felett, mely az országot érte, egyuttal pedig kifejezte elisnerését a védelem közepette kötelességüket teljesitő Baross szakminiszter és közegei a hatóságok és tisztviselők, szóval mindanok iránt, kik a megpróbáltatás ezen napjaiban az élet és vagyon megmentése végett sem fáradságot, sem odaadást nem kimélve, kötelességüket pontosan teljesitették és állandóan teljesitik.

Ezenkivül a képviselőház, ugyancsak Irányi inditványára, egyhangulag felajánlotta egy napi dijaikat az árvizkárosultak nyomorának enyhitésére, mely célra a miniszterelnök az államnak legszélesebb körü segélyezését helyezte kilátásba.

Irányi Dániel harmadik és utolsó inditványa csak az árviz elmulásával fog napirendre tüzetni; esen inditványt szószerint igy hangzik:

„Utasitsa a t. képviselőház a közmunka- és közlekedési minister urat, hogy az árvizek elmultával szakférfiakből, nemkülönben az érdekelt vidékek és társulatok képviselőiből szaktanácskozmányt hivjon össze, a mely egyrészt a még szabályozatlan folyók szabályozásának módja, valamint a rendezett folyók szabályozásánál észlelt hibák, másrészt az orvoslás legjobb módja és eszközei iránt nézeteit és óhajtásait előadja, ezeknek figyelembe vételével azonban, saját felelősége mellett, a miniszter ur a törvényhozásnak oly javaslatokat, illetőleg tervaket fogván előterjeszteni, a melyeknek segedelmével az emlitett bajokat, a mennyire embérileg lehet s az érdekeltek és az állam pénzereje engedi, jövőre elháritani lehessen. Budapesten, április 7-én 1888.

Irányi Dániel.

A városi és községi elöjáróságoknak.

A jász-nagykun-szolnokmegyei községi tanitó testületnek kérése folytán a megyei gazdasági egyesület mult hó 15-én tartott választmányi ülésén 2-ik szám a. 3 pályadij kitüzése határoztatott el, oly három megyebeli néptanitó részére, kik a folyó tanév alatt, vagyis folyó év junius hó végéig a fanemesités és konyhakertészet elméleti és gyakorlati tanterv szerinti tanitásában legnagyobb sikert fognak felmutathatni, a pályadij kitüzhetésére megkivántatott összeghez Horthy István ur 20 frttal, Návay Kálmán ur 10 frttal és Kovásznay Zsigmond ur 10 frttal, összesen 40 frt kegyes adománnyal voltak szivesek hozzá járulni.

Esen pályadij közül a legérdemesebb tanitó 20 frtot fog kapni, a második 10 frtot a harmadik ismét 10 frtot.

A gazdasági egyesület tekintetes választmánya reám méltóztatott azon jogot bizni, hogy minden pályadijra 3—3 vagyis összesen 9 megyebeli tanitót ajánljak.

Miről a t. elöjáróságot érvendetes tudomás és további intézkedés végett oly felkéréssel érteisitem, hogy a hatósága területén levő iskolaszékekkel egyetértőleg f. évi julius hó 15-ig nekem oly néptanitót, avagy ha hatósága területén 10-nél több tanitó működik, két tanitót nekem ajánlani sziveskedjék, kik ugy a reájuk bizott osztályokban a felsőbb hatóságilag megállapitott tanterv anyagának szigoru és pontos feldolgozásával a gazdaságtan és kertészet elméleti előadásában, valamint

TÁRCZA.

A haldoklók kivánsága.

— BESZÉLY. —

Irta: SIMA FERENCZ.

(Folytatás.) (12)

Szokol Péter járásbiró, mikor barátja Szacsvay Gábor meghalt, bár ismerte annak végrendeletét, melylyel Szacsvay Mariska fölött majdnem atyai hatalommal ruháztatott föl, azon véleményben volt, hogy Gábort illő nőstlésre fogja birni, a mikor ez megtörtént, ha még ekkor Mariskát nem venné el valaki, a gyámi jogokat Gáborra fogja ruháztatni, a őt biztaja meg a gyámhatóság által Mariska örökrészének kezelésével, tudván azt, hogy Gábor derék, becsületes és testvér szerető fiu, ki apja után apja lesz nővérének. Midőn azonban látta, hogy Gábor is, Mariska is megtagadják apjok szellemét és nemcsak békét kötnek apjok testvérének gyermekeivel, hanem ezekkel még kölcsönös frigyre akarnak lépni, akkor elhatározta, hogy ezen frigy megakadályozhatása érdekében mindenek előtt mint gyám, ráteszi kezét Mariska örökrészére s ezzel fog hatalmat gyakorolni felette és ezzel igyekszik meggátolni, hogy Mariska esetleg Szacsvay Péter fiával egybekelhessen.

A biró tudta azt, hogy az ő befolyása csak a lány nagykorusságig érvényesithető, mégis azt hitte, hogy miután neki még közel hat éven át volt hatalma a leány felett, ezen időnek végét Szacsvay Péter nem lesz hajlandó bevárni, a ha lenne is, közben kerülhet egy derék fiatal ember, aki az apai eszélet meggyalázó vonzalmat majd csak kiveri a leány fejéből.

Szokol Péter maga megglegény volt, semmi nőnélni készülő rokonnal nem biri, s igy ő Mariskának Szacsvay Péter iránti vonzalmát meginganai szándékozó törekvésében semmi személyes önzés nem vezérelte, csak az, a mit Szacsvay Gábornak utolsó napjaiban megigért, hogy őrködni fog gyermekei és különösen leánya felett s meg fogja azt minden botlástól óvni. — A biró szerint pedig nagyobb botlás, nagyobb szégyen nem érhette volna Gábor barátjának gyermekeit, különösen pedig leányát, minthogy az Szacsvay Péterhez, — Szacsvay Gábor sirig gyülölt testvérének fiához menjen férjhez.

S hogy czélját megvalósithassa, mindenek előtt Gáborra igyekezett hatni az által, hogy fellelkoztatta az apai hagyatékot s a vagyon fele részét gyámi kezelés alá vette, kijelentette azonban Gábornak, hogy ha szakit Péterékkel, akkor meghagyja kezelése alatt az egész vagyont. — Gábor az ajánlatot visszautasitá s követelte a vagyonnak tényleges felosztását s kijelentő a birónak, hogy ha várnia kell is nővérének, nem lesz senki mának feleségé, mint Péternek.

Nem volt kisebb, sőt nagyobb harcz volt Péternek nővére érdekében Boldog Pál polgármesterrel szemben, ki, hogy Szacsvay IlusKát fiának szeretesnese meg feleségül, minden eszközt felhasznált és minden követ megmozditott.

Magyaros város közönsége nemcsak érdeklődésel, hanem lázas izgatottsággal néze azt a küzdelmet, melyet a két Szacsvay testvér gyermekei kifejtettek a végrendeleti végrehajtókkal szemben, kiket, mint az apák engeszteltelten szellemének makacs képviselőit, — elitélt az egész közönség s szélthen hosszában kedvtelessel beszélték azon botrányos perről, melyet az ifju Szacsvay Péter a polgármester ellen meginditott a végből, hogy ez Iluska feletti gyámi tisztétől megfosztassék.

Szacsvay Péter ugyanis apja végrendeletével szemben folyamodott az árvaszékhez, hogy Boldogh Pál fosztassék meg a gyámságtól.

Az ifju ezen kérelmét azzal indokolta, hogy a polgármester botrányos életet él s mint ilyen, erkölcsileg képtelen egy tisztességes leány felett a gyámi hatalom gyakorlására.

A polgármester botrányos élete ugyanis abból állt, hogy mint özvegy ember, törvényteleu házastársi viszonyban élt ebalt feleségének nővérével.

Ezen viszonyt az egész város ismerte, de mintán a kérdéses nő anyjával együtt lakott Boldog Pál hónának a polgármester élete és viszonya annyira nem jött soha a társadalom előtt komoly kritika alá, hogy Boldog Pál még nyilvános mulatságokbanis megjelent sógornőjével.

Péterr azonban annyira elkeseritette a polgármesternek, mint gyámnak azon kivánsága, hogy Iluska apja házát és fivérét elhagyja, s menjen gyámja házába és felügyelete alá lakni, hogy levelet irt a polgármesternek és tudatta vele, hogy sógornőjével nyilvános mulatságban meg ne merjen jelenni, mert szégyent ejt rajta.

A küzdelem tehát édes és kérelheten volt.

Magyaros város árvaszéke elvetette Péternek azon kérelmét, hogy a polgármester gyámi tisztétől megfosztassék, s megintette Pétert, ki apja végső kivánságát és rendezését nem tartja tiszteletben.

Péter megfelebbezte a magyarosi árvaszék esen végzését, melyet a megye, a miniszter is helyben hagyott.

Szacsvay Péter azonban rendithetlen maradt a nővére érdekében megkezdett küzdelemben.

Boldog Pál ugyanis egy helyen többek előtt azt nyilatkoztatta ki, hogy Szacsvay Péter halála előtti órájában azon óhajának adott kifejezést, hogy IlusKát Boldog András, a polgármesternek orvosi pályára készülő fia vegye el feleségül s ő küzdeni fog, hogy a haldoló e kivánsága teljesüljön. Az ifju a gyámnak önzését látta kifejezve ezen nyilatkozatban, s most ujabb folyamodást adott be: a tanuk által igazolt polgármesteri nyilatkozatra való hivatkozással.

A magyarosi árvaszék ismételten elutasitotta az ifjut, a ugyanezt tette a megye is, a miniszter azonban uj tárgyalást rendelt el és kivánta, hogy az irásozan nyilatkozó tanuk biróság előtt tanuskodjanak.

Es megtörtént. A tanuk kivétel nélkül egyezően tanuskodtak arra nézve, hogy a polgármester kijelentette, mely szerint Szacsvay IlusKának apja végső kivánsága nélkül nem szabad Boldog Gáboron kivül más feleségnek lenni.

A magyarosi árvaszék és a megye azonban ennek daczára meghagyta Boldog Pált gyámi tisztében.

De a miniszter elmozditotta.

(Folyt. köv.)

a községi fiskolában eren tantárgyak gyakorlati oktatásában legnagyobb buzgalmat, ügyességet tanusitottak s ezen a téren legnagyobb sikert tudták felmutatni.

Megjelölvén jelentésében, hogy a kérdéses tanitók vezetése alatt a tanulók a fiskolában mily kiterjedésü területet müveltek, hány csemetét oltottak, ugy nemkülönben a konyha-kertészetnél a leánytanulók a reájuk bizott területből mennyit müveltek és munkálkodásuk mily mivelési águkra terjedt ki?

Szolnok 1888. márczius hó 27.

Bárdossy Gyula,
kir. tanfelügyelő.

Világfolyása.

A lefolyt hét politikailag fontosabb eseményét Németország birodalmi kancellárjának: Bismark hercegnek ez állásáról a császárhoz beadott lemondása képezi, nagy izgalmat és meglepetést keltve ugy Németország, mint egész Európában. — A kancellár-válság okául Frigyes császár leányának: Viktoria királykisasszonynak a volt Bulgár fejedelem: Battenberg Sándor herceggel kilátásba helyezett házasságát emlegetik, melybe Bismark, a vasember, a mindenható miniszter semmi szin alatt sem akart beleegyezni, állását kötvén e házasság létrejöttéhez, — egy más verzió szerint azonban e házasági terv csak ürügye; de nem egyszersmind inditó oka is Bismark herceg lemondási szándékának, akit fontos politikai kérdésekben való nézeteltérés, s a közte és Viktoria császárné közti viszály inditott e lépésre.

Battenberg Sándor herczeg és Viktoria királykisasszony szerelme már nem mai keletü, s már mint Bulgár fejedelem is gondolt e házasságra; de várakozott, mig Bulgáriában megszilárdulnak a viszonyok. E reménye azonban nem teljesült, amennyiben egy államcsiny következtében trónjától megfosztatott s maga Vilmos császár is ellenezte e házasságot, hogy unokája olyan herceghez menjen nőül. a ki Oroszország szemében szálka — Most, Vilmos császár halálával ujból reményük támadt a szerelmeseknek egymáséi lehetni, s e szándékukban erős támogatóra és pártfogóra találtak Viktoria angol királynő és a mostani német császárné, Viktoria királykisasszony anyja szemlélyében, s különösen ez utóbbi minden áron kereszttül is akarja vinni azt, azonban most meg Bismark, a haragos kancellár lépett közbe, s lemondásának bejelentése mellett a császár előtt kifejté azon politikai okokat, melyek ellenzik, hogy az orosz cár által annyira gyülölt Battenberg herceg a német császári család tagjává legyen. — Bismark ugyanis azt hiszi, hogy ha e házasság létre jönne, akkor Frigyes császár másik leányának; Zsófia királykisasszonynak az orosz trónörökössel kilátásba helyezett eljegyzése lehetetlen, s Frigyes császár és Sándor cár nem lehetnek sógorok, ami pedig sokkal fontosabb Bulgáriánál, — ellenben, ha e házasság megsemmisül, Oroszország és Németország között ujra szent lesz a béke, nem kell félni az orosz-francia szövetségtől, sőt Ausztria-Magyarország szövetségére sem lesz többé szükség, elég erősnek vélvén Német- és Oroszországot arra, hogy együttesen akár egész Európát békóba verjék.

Frigyes császár, aki különben maga is rokonszenvezik ezen házassággal, még nem válaszolt Bismark herceg emlékiratára, melyben ez a Battenberg-féle házassági terv ellenében táplált aggodalmait kifejti s igy ugy a Bismark-válság, mint az eljegyzés egyelőre függőben van. — Ha e házasság csakugyan megsemmisülne, s a német császár leánya azért lenne kénytelen lemondani szive választottjáról, mert ez az orosz cárnak nem tetsző dolog, ez oly mély megalázás lenne Németországra, aminőt kisebb hatalomnak sem volna szabad eltürni.

A Bismark-válsággal együtt emlegetik Vilmos trónörökös nevét is, aki szintén ellenzi hugának Battenberg Sándor herceggel való házasságát, Bismarkot oly felköszöntöben magasztalván születésnapján, mely egész Németországban nagy feltűnést keltett, a császár közvetlen környezetére pedig kellemetlen hatást tett. A felköszöntő főbb része igy hangzik:

»Az imént emlitett 40 év közül egy sem volt oly komoly és oly nehéz, mint a mostani. Vilmos császár, akit ön 27 esztendőn át hiven szolgált, elköltözött közülünk. A nép lelkesült örömmel üdvözli mostani urát, ki egyik alapvetője volt a haza nagyságának. Hercegségeddel együtt mi valamennyien, ugyanazzal az ősnémet férfias hűséggel fogjuk őt szolgálni. Hogy a katonai életből vett képpel éljek, mostani helyzetünket egy ezredével hasonlitom össze, mely rohamra indul. A parancsnok elesett, az utána következő tiszt, bár maga is sulyosan meg van sebesülve, bátran vágtat a hadsorok élén. Minden szem a zászlóra néz, melyet vivője magasan lobogtat Igy lobogtatja hercegséged a birodalmi zászlót. Adassék meg önnek, hogy szeretett és tisztelt császárunkkal együtt ezt a zászlót még soká lobogtassa! Isten áldja és oltalmazza meg császárunkat és hercegségedet!«

A német nemzet nagy része, bár vannak, akik a kancellár mellett harcolnak, fel van háborodva Bismark herceg ellen; amiért politikai szükségességgel palástolt személyi gyülöletből éles ellentétbe helyezi magát az uj császárral és családjával.

Bulgária belsejében az orosz-párt ismét nagyobb tevékenységet fejt ki, s az utóbbi napokban a bulgár hadsereg között lázító proklamátiót osztottak szét, mely a következőleg hangzik:

„Katonák! kiknek a harctéren gyüjtött babérai még nem hervadtak el. — Dicsőségtek be van mocskolva! A haza üdve fenyegetve van. Ha Bulgária fiai vagytok, jójjetek az anya segitségére. Nem, vitéz katonák, ti nem vagytok bünösek, mert megcsaltak benneteket, de azzá lennétek, ha még tovább is közömbösek maradnátok, Ferdinánd, az a kalandor, a ki Bulgária fejedelmének cimét bitorolja, nem uralkodótok. Trónrabló, a kit el kell üznötök. Ne higyjetek azon árulók hazugságainak, a kik a mostani kormány komédiáját játszák, ők ellenségetek. Ausztria-Magyarország zsoldjában állanak. Üzzétek el országotokból. Ez az egyetlen mód a hazát megmenteni és az ujabb verontást elháritani. A német bitorló harcba akar vinni bennünket szabaditónk, orosz jóltevőnk ellen. Meghajoltak e borzasztó feladatnak? Ne legyetek büntársak az ifju Bulgária meggyilkolásában; legyetek inkább megszabaditói! Nem fogjátok fel katonák, hogy a Koburgi a gyökere minden bajnak? Rántsátok ki a bajt gyökerestől. Kergessétek el a mérges kigyót és megmentitek a hazát. Ne habozzatok! A tett órája ütött, — a késés bün lenne. — Fegyverre!«

A socialisták üldözése Németországban a husvéti ünnepek alatt sem szünt meg. Igy husvét vasárnapján több városban házkutatásokat eszközölt a rendőrség, mert nyomára jött, hogy a socialisták egy ujabb titkos szövetkezete valami nagyszásu akcióra készül. Elberfeldben 16 embert fogtak el, akiket socialistáknak ismertek. Egy koporsó-gyáros műhelyében minden koporsót átkutattak, abban a hitben, hogy valami gyanus dolgot találnak bennök. Harm képviselő gyüjtést kezdett az elfogottak családjainak felsegélyezésére.

Helyi és vidéki hirek.

— **Halálozások.** Mint csibakházi levelezőnk értesit, szomoru csapás érte Kovács László ottani jómódu földbirtokost. Neje szül. Simon Lina hosszu kinos szenvedés után a napokban jobblétre szenderült. A temetés Csibakháza község közönségének általános részvéte mellett f. hó 13-án volt. — Városunk szülötte: ifj Balga István napkori katholikus kántortanitónak 2 éves Béla nevü kis fia difteritiszben e hó 11-én elhunyt. — Fogadják a mélyen szomorodott gyászolók ez uton is részvétünket.

— **Plébános választás.** Samassa József egri érsek Tóth Sándor volt plébánosunk elhalálozása folytán megüresedett plébánosi állásra a pályázatot kihirdette. A pályázatok folyó hó 30-ikáig nyujtandók be az egri érsekhez. Ezen kitüzött időn tul érkezendő folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

— **Vizállás.** A Körös folyó vizállása lapunk sártakor 7 méter 73 centiméter.

— **Nyári kisdedóvó intézetek.** A miskolcsi kerület főszolgabirája Molnár Emil követésére méltó példát nyujtott arra nézve, mit tehet a hivatását értő és érző közigazgatási tisztviselő a kömüvelődés és közegészségügy terén Már az elmult év nyarán kerülete 29 községében létre hozta a nyári menedékházakat olyformán, hogy azokat a nyári szünidők negyedfél hónapja alatt tiresen álló iskola-helyiségekben alkalmas felügyelő nők, többnyire tanitónők vezetése alatt megnyitotta, a szülőket kisdedeik beadására serkentette, s a csekély költségeket részint kösadakozásokból, részint a községi pénztárakból fedezte. Az eredmény az lett, hogy ez évben a kerülletnek egyetlen kisdedét sem érte elemi veszély és a kisdedeknek számait óvták meg ily oleó szerrel erkölcsileg és anyagilag. A lakosság áldása kiséri a főszolgabiró erényes és üdvös intézkedését. Bárha a példa minél számosabb utánoára talána, mert az által a nagy gyermekhalandóság rövid idő alatt jelentékenyen csökkenne! (Prot. I és isk. lap.)

— **A német császár jövedelmei.** Frigyes német császár a birodalomtól, mint császár, nem kap semmi civilistát; a német császári méltóság tehát a legmagasabb díjtalan tiszteletbeli hivatel. A poroszkirálynak azonban a következő jövedelmei vannak: Az uradalmak és erdőségek jövedelmeiből 7.719.296 márka, a kamarák által évenkint engedélyezendő dotació 4.500.000 márka, összesen 12 219,296 márka. Ebből esik egy napra 33,477 márka. 52 fillér, a miből elég tisztességesen meg lehet élni

— **Hizelgés.** Háziasszony a szakácsnéhoz: Hallja, Erzsi, holnapután ünnep van; ha akarja, kimenője lehet. — Cafókoium a kezét nagyrabecsülve, de ünnepnapon annyi cafcselék van az uczán. Ő tehát inkább itthon maradok és a házat őrzöm, mig a nagyságos asszony sétálni megy.

— **Az angol biblia társaság.** 1885-ben 2,408.160 forintot adott ki a biblia terjesztesére: fennállása óta 100,835 510 forintot költött a biblia fordittására, kiadásra és terjesztésére, és 108 320.869 bibliát terjesztett el 277 nyelvű fordításban.

— **Szórakoztoság** A természet tudományok egy tanára békát fogott » óráját kihuzta, hogy a béka érverését megálapitsa. Midőn kiséretét befejezettnek hivé, az órát a vizbe dobta, a békát pedig fehér mellénye szebbike dugta.

— **Hany szem megy egy literbe.** Egy gazdasági egylet elnöksége pontosan megoivastatta, hogy hány szem megy egy literbe egyik-másik gabonafajbol. Az eredmény ez: buzaszem 21,700, roza 28,000, árpa 18,100, zab 12,500 megy egy literbe.

— **Ravaszkodás.** Az egyszeri gyülgyü ember elvesztette az arany óráját; azt tanácsolták neki, hirdesse ki a lapokban s igérjen valami jutalmat a becsületes megtalálónak. Megtette, hanem a hirdetést ezzel óráról fogalmazta. Kérdik tőle, miért nem az igazat irta, mire igy válaszolt: ha a becsületes megtaláló megtudja, hogy arany az óra, nem adja vissza oly szivesen, mintha csak ezüst

— **Vágóhidat épitettek egy kis városban.** A hentesek azonban panaszkodtak, hogy keskeny a kapu, az ökör be nem fér rajta. Maga a biró ment ki a helyszinére körülnézni s a mint kinyujtott karral áthaladt a kapun igy szólt: „No lám, astán még azt mondják, hogy az ökör át nem mehet rajta.

— **Feltalálta magát.** Apa; Károly! ma ne menj az uszodába, hisz gyomorfájásról panaszkodtal. — Károly: Sebaj, papa, tudok én uszni a — hátamon is.

— **Öszinte örömök.** Poéta barátjához: — Azt olvasom ebben a statistikai kimutatásban, hogy valamennyi halandó közt a kőlők aránylag legrövidebb életkort érnek el. — Ugy? Akkor igazán örvendek, hogy te nem vagy igazi poéta!

— **Uj acélredő ajtók.** Az ujkor legnépszerübb találmányai közé tartoznak feltétlenül az acélredő ajtók is, tulajdonságuk, hogy zajtalanul működnek, de facto arra is alkalmasabbak, hogy zajtalanul nagy reclam nélkül mindenütt meghonosodnak. A legszebb palotákban, egyszerü mezei lakok, elegáns villák, indóházak, raktárak, őrházak, szinházak, gyárak és ünlethelyiségek mindannyian el vannak látva, vagy rövid idő multva ily redőajtókkal, láttatnak el. Hogy valamely tárgy általánosan a majdnem minden feldicsérés nélkül meghonosodik és közjóvá válik, egyszerüen azzal magyarázható meg, hogy e találmány azokhoz sorolandó, melyekben az azoliott létezettnek valóságos javitásához szükséges minden feltételben foglaltatik. Feltalálók és találmányok valóban bőven vannak. A szabadalmi irodák bárkinek, a ki szabadalmat óhajt és dijait lefizeti, kiszközöli a kivánt privilegiumot, azt gondolván magukban: „Te szegény bolond! ily hasontalan tárgyat szabadalmaztatsz és még fizetsz érte szabadalmi illetékeket. De a feltaláló, találmányát ép oly szemekkel nézi, mint egy anya, ki csuf gyermekét a világon a legszebbnek tartja. Csak ha találmánya már használatba került és kitünik, hogy gépe, melylyel például tészát akar készitem, rántott levest főz, akkor oda minden illusió. Másként van ez oly találmányoknál, a melyek tényleges értékkel, ez egésu világ részére értékkel birnak. Ily találmányok nemcsak hogy igen czáfszerünek bizonyulnak, de gyakran azt is konstatálhatni, hogy a találmány oly czélokra is szolgál, a melyekre feltaláló nem is gondolt. Es ez

igy van az acélredő-ajtókná is. Eredetileg a feltaláló egy ajtót kivánt létesíteni, mely mintegy paranccszóra egy kis tartályban eltünik. Azt lehetne gondolni, hogy mint az ember az uszást a békától, vagy a kormányrudat a halfarktól tanulta el, ugy a rendőajtók feltalálója a csigát leste meg. A rendő-ajtó is egész hosszában jön ki kis házából, hogy alig hihetni, miszerint lehetséges, hogy egy oly nagy tárgy ily kis helyen volt elhelyezve melyben ismét gyorsan eltünik, ha ugy akarjuk mint a csiga. Ez egyszerű és csodálatos rendszer magában is elegséges volna a találmányt hiressé tenni, de mint emlitettük, ujabb előnyök, a melyekre a feltaláló nem gondolt még előszegitették ezt. Igy például egy gyenge rendő-ajtó, a hullámos lemez tulajdonságai folytán, melyből a rendőjtó el lön készitve, a tünnek sokkal tovább ellentáll, mint a legvastagabb sima vasajtó. Egy további példa! Egy'elen betörő sem merészkedik egy redőajtó feltöréséhen fogni, inkább bajlódik bármely tömör vasajtóval, mert itt nyugodtan furhat és feszithet, mig a rendő-lécz, le csekélyebb érintése által oly lármát okos, hogy azonnal elárultatik. Es ha már a rendő-ajtókat előre nem látott előnyei oly nagyok és megbecsülhetetlenek, még inkább azon tulajdonságai, melyeket a feltaláló éles elmével kigondolt és előre számitásba vett: a redőajtók ezen hasznos oldalai alig sorolható mind fel. Aredőajtók tartósabbak, egyszerűbbek, szebbek, olcsóbbak mint a fa- vagy vasból való egyéb ajtók. Alig szükségelnek tért, tehát nem foglalnak el helyet. Minden nagyságban elkészithetők, tehát szinházi függönyök és választó falakul is alkalmasak. Egy gyenge személy által is könnyen fel- és lezárhatók, a e czélra ütelteknél külön szolgára nincs szükség. A redőajtó oly egyszerű, hogy bárki minden ezek-értő nélkül felállithatja. Szóval: a redőajtó oly találmány, mely tökéletes, melyről tehát teljes joggal mondható, hogy szegénynek és gazdagnak, vagyis az egész világnak való, mert hasznos, jó és olcsó. Az ily acél-redőajtók legjobb hirü gyárosa Robicsek Lipót (Bécs, II., Nestroy Gasse 6) kiaz ily redőajtókat teljesen felszerelve szállitja, hogy azokat nem szakértő is megerősitheti és használhatóvá teheti. E gyárból mely az 1860-ik évben alapittatott, évenkint sok ezer ily ajtó küldetik szét a szélrózsa minden irányában. Igen alátlatos tehát minden kinek, különösen pedig épitő-vállalkozóknak, épitészeknek, épitőiskolatanoz és asztalosoknak e gyártmányt használni. Közelebbi felvilágositást és árlapokat készséggel küld a fenti gyári czég.

— **Mikor jön Kossuth Budapestre?** Somsich minapi elhunyta alkalmával emlitve volt a lapokban, hogy Somsich halála előtt óhajtott még Kossuthal, nagy ellenfelével találkozni, a le voltak irva e találkozás megkapó és megható részletei is, de még nem volt hiriva a legérdekesebb részlet, melyet most Somsich Lőrinc, az elhunyt Somsich Pál fivére beszél el a következőkben:

Midőn a magyar viszonyok tárgyalásának során Budapeste került a szó, Kossuth közbevágott, kérve Somsichot: hallgasson, mert fáj szivének Budapest nagyszerű fejlődéséről hallania, midőn ő azt nem láthatja.

— Nem tudom felfogni, miért ne láthatnád te meg Budapestet? — felelt rá Somsich — csak erős elhatározást kell hozzá.

Kossuth megrázta ezüstfürtös fejét s szomoruan mondá:

— Nincs rá méd, az lehetetlen!

— Nézd Lajos — erőskeödött ismét Somsich, közelebb lépve Kossuthhoz, — te már oly régóta távol vagy Magyarországtól s ott természetszerűleg oly kevesen ismernek földiedi közül, hogy bizony senki sem ismer reád, hátha még kék szemüveget és fekete parokát tennél fel!? Szeretném látni akkor azt az embert, aki benned Magyarország felistenét rejtené.

— De akkor nekem előbb komédiássá kellene lennem, kedves barátom, ahhoz pedig nem értek.

Itt rövid szünet állott be a mindkét férfi némán, fájdalmasan nézett egymásra.

Végre Kossuth hirtelen összerázkódott, szemei szikrázták s székéről felpattanva, örvendetes felindulással szólt:

— Egyetlen egy esetben lehetséges, midőn én viszont láthatom kedves Budapestemet.

Somsich igaztatlan leste Kossuth következő szavait:

— Es az?...

— Az, — felelt Kossuth emelkedett hangon, — ha az oroszok megtámadják Magyarországot. Akkor minden álsre, minden paróka, s miden rábeszélés nélkül hazamegyek a bejárok minden falut, minden várost, hangosan és büszkén hirdetve: It vagyok és a haza rendelkezésére bocsájtom magamat! akkor megmutatnám majd az én kedves magyarjaimnak, mit tehet az aggastyán, a ki félilabbal már a sirban van! Akkor, de csak akkor fogom én kedves Budapestemet viszontlátni!...

Gazdasági és üzleti értesités.

Budapest, április 8.

A lefolyt hét időjárása nagyon változó és rendetlen volt, eleinte nagyon melegek jártak, mintha már legalább egy hónappal előbbre volnánk a naptárban, majd országos eső esett, mely a vetésekre igen jó hatással volt; később aztán az északi szelek a levegőt hirtelen nagyon lehűtötték s kissé havazott is. A vetések állása ellen egyelőre semmi kifogást nem lehet tenni, mert pompásan fejlődnek.

Budapesti gabonapiacon a lefolyt hét ünletében nem volt semmi határozott irány.

Buza: mintegy 8500 tonna érkezett a piaczra, de azért a kinálat elég nagy volt s az árak 5—10 krral estek mmázsánkint. Ára 7.05—7.45 frt minőség szerint,

Rozs: kevés érkezett a piaczra, a kinálat gyenge. az árak nem változtak: 5.70—5.85 frt.

Tengeri: alárendeltebb áru mérsékelten, jó áru szűken érkezett a piaczra; a kinálat ennek következtében gyenge volt; árak 5—5.40 frtban, 5.60—5.80 frt, 6.20—6.30 frt.

Árpa: a finomabb és középminőségűekben elenyésző csekély volt a forgalom, de takarmányárut a hiralók élénken keresztek és az 5.60—5.75 frt ár könnyen el volt érhető.

Zab: gyenge üzlet volt, mert kevés áru érkezett és csak helyi fogyasztók vásárolnak, potlékos áru 4.90—5.05 frt, kereskedelmi zab 5.20—5.30 frt, vasuti áru 5.35—5.55 frt, finom 5.60—5.65 frt.

Határidőüzlet a lefolyt héten meglehetős élénk volt s a forgalom és az árak gyakori hullámzásokon mentek át. Buza tavaszra: indult 6.96 frton s záralt 7.05 frton. — Buza őszre: indult 7.27 frton s záralt 7.34 frton. — Tengeri május junisra: indui 6.29 frton és záralt 6.37 6.39 frtonon. — Tengeri junius—augusztusra: 20—22 krral volt mérsékelt s csóbb mint május—junius, de ez kiegyenlőszet 4—5 krra olvadt le. — Zab tavaszra: indult 5.08 frton s záralt 5.13 frton. — Zab őszre: indult 5.28 frtonon s záralt 6.44 frton.

Sertésüzlet. Az üzlet a kis fogyasztás s a teljesen szünetelő kivitel következtében vontatott volt. — Heti átlagos árak: magyar szedett nehéz 240—320 kilós 56—56½ kr, 180—240 kilós 51—52 kr, vidéki 51—52 kr. Takarmány árak: tengeri 6.20 frt, árpa 6 frt Kőbányán.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém Kun-Szent-Márton város és vidéke t. közönségének szives tudomására hozni, miszerint a saját házamban (szarka-utca 723. sz.) már régebben fönnálló

BUTOR-RAKTÁRAMAT

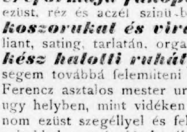

saját készitményeimmel ujonnan berendeztem, és nálam a legujabb izlés szerinti kiházasitási és lakószobákhoz szükséges butorok és felszerelések a legnagyobb választékban jutányos árért kaphatók. Elvállalok mindennemű épitkezésekhez megkivántató asztalos munkákat gyors és pontos kiszolgáltatás mellett a legjutányosabb árért. — továbbá értesitem a nagyérdemü közönséget, a már 8 év óta fennálló

TEMETKEZESI INTÉZETEMET

— nem sajnálva sem költséget, sem fáradságot — mindennemü szükséges kellékekkel nagy mennyiségben elláttam, s igy azon szerencsés helyzetbe jutottam, hogy raktáramat akként rendeztem be, hogy minden alkalmi igényeket pontosan s teljesen kielégithetek a legegyszerübbtől a legdiszesebbig.

Állandóan készletben tartok ugyanis ***érczkoporsókat,*** melyek az első hazai érczkoporsó gyárból valók s légmentes zárásra vannak készitve, minden nagyságban és minőségben, ugy felnőttek, mint gyermekek részére. Nemkülönben ***fa és ércformáju fakoporsókat,*** melyek saját műhelyemben készülnek, — satin, bársony, ternó s atlasz behuzással, vagy arany, ezüst, réz és aczél szinü broncierozással, vagy márványkőszin festéssel; — ***érc kereszteket*** különféle minőségben; — ***sirkoszorukat és virágokat*** nagy választékban; — ***szemfedeleket*** selyem, gazir, atlasz, illuzion, tulangle csipke, brilliant, sating, tarlatán, organtüll és perkail minőségekben, s kivánat szerint sima, vagy fodros alakban. — Készletben tartok továbbá ***kész halotti ruhát, párnat, tepedőt, sapkát, madracot*** és minden nagyságu ***gyertyákat.*** — Kötelességem továbbá felemiteni meg azt is, hogy Sulyák Antal urral, ki városunkban csak egyedül tart gyászkocsit s kitől Cs. Molnár Ferencz asztalos mester ur is alkalmakra gyászkocsit szokott kapni, szerződést kötöttem, és igy tisztelt vevőimnek és megbizóimnak ugy helyben, mint vidéken két féle minőségben szolgálhatom ki, mint sajátomat u. m. korosabbak részére fekete bevonat finom ezüst szegéllyel és fekete lecsüngő rojtokkal; ifjabbak részére pedig világoskék bevonat finom ezüst szegéllyel és ezüst lecsüngő rojtokkal s gyász-lótakarókkal. — Szükség esetében gondoskodom a gyászkocsihoz szükségeltető lovakról és a gyásjelentés kinyomatásáról is. — Végül nem mulaszthatom el még megemliteni, hogy temetkezési vállalatomhoz beszerzett **gyászravatalt és gyertyatartókat** tisztelt vevőim és megbizóimnak használat végett **ingyen** bocsájtom rendelkezésökre, sőt a ravatal felállításához és szükség esetén a hulla elhelyezéséhez segédkezet nyujtok.

Nem mulaszthatom el végre megemliteni azt: miszerint én temetkezési intézetemet sajátermőből rendeztem be és tartom fenn s igy előnyös bevásárlási forrászám s összeköttetéseimnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy felsorolt temetkezési cikkeimet — nem ugy, mint Cs Molnár Ferencz ur, kinek részére — a kezeim között levő adatok alapján — a Németh testvér urak vásárolnak, s igy azok vásárolt cikkeit árusitja és én igy a legjutányosabb árban **15 százalék elengedéssel** számithatom, valamint márvány sirkövek előnyös beszerzését közvetitem. — Pontos, gyors kiszolgálás, kitünő munka és áraim olcsóságánál fogva a nagyérdemü közönség becses bizalmát kiérdemelni remélvén, maradok kiváló tisztelettel

TIGYI ANTAL,
asztalos.

Kun-Szent-Márton, 1888. Nyomatott a kiadótulajdonos Sima Ferencz könyvnyomdájában.